

Tietosuojavaltuutetun toimiston menettely asian käsittelyssä

KANTELU

Kantelija on oikeuskanslerinvirastoon 31.10.2023 lähettämässään kantelussa ja myöhemmin lähettämissään lisäkirjoituksissa arvostellut tietosuojavaltuutetun toimiston menettelyä. Kantelija arvostelee keväällä vuonna 2022 vireille saattamansa asian käsittelyaikaa tietosuojavaltuutetun toimistossa sekä sitä, että hän sai paikkaansa pitämättömiä arvioita asiansa käsittelyajasta.

SELVITYS

Tietosuojavaltuutetun toimisto on 21.2.2024 antanut asiassa selvityksen.

VASTINE

Kantelija on 17.4.2024 antanut vastineensa selvityksestä. Vastineen mukaan kantelija sai lopulta 6.11.2023 tietosuojavaltuutetun toimistolta vastauksen, ettei asia kuulunutkaan tietosuojavaltuutetun käsiteltäväksi.

RATKAISU

Oikeusohjeet

Perustuslain 21 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheutonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa.

Hallintolain (434/2003) 8 §:ssä säädetään, että viranomaisen on toimivaltansa rajoissa annettava asiakkailleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa sekä vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin.

Hallintolain 23 §:n 1 momentin mukaan asia on käsiteltävä ilman aiheetonta viivytystä. Viranomaisen on pykälän 2 momentin mukaan esitettävä asianosaiselle tämän pyynnöstä arvio päätöksen antamisajankohdasta sekä vastattava käsittelyn etenemistä koskeviin tiedusteluihin.

Selvitys

Tietosuojavaltuutetun toimiston selvityksen mukaan kantelun kohteena oleva asia on tullut viireille tietosuojavaltuutetun toimistossa 9.4.2022. Asian käsittely on siirretty toiselle esittelijälle 19.10.2022 asian käsittelyn nopeuttamiseksi. Asian käsittelyn keston on selvityksen mukaan vaikuttanut terveydenhuoltoa koskevien asioiden suuri määrä. Terveydenhuoltosektorin asioiden käsittelyyn on kohdistettu vuoden 2023 aikana lisää henkilötyöresursseja. Vuonna 2024 toimistossa on myös saatu otettua käyttöön toimintaa tehostava seulontaprosessi. Toimistossa on meneillään edelleen myös muita toimenpiteitä, joilla pyritään varmistamaan, että viireille tulevat asiat saadaan käsitellyiksi asianmukaisessa ajassa.

Kantelija on selvityksen mukaan esittänyt tietosuojavaltuutetun toimistolle tiedustelun asian käsittelyn etenemisestä 22.9.2022. Kantelijalle on 18.10.2022 vastattu, että hänen asiansa pyritään ratkaisemaan vuoden 2022 loppuun mennessä. Asian käsittelijä on 7.12.2022 lähettänyt kantelijalle tiedon alun perin esitetyn arvion ylittymisestä. Kantelijalle on tällöin ilmoitettu, että asiat pyritään käsittelemään vuoden kuluessa niiden viireiltulosta. Kantelija on esittänyt uudestaan tiedustelun asian käsittelyn etenemisestä 18.10.2023. Hänen tiedusteluunsa on vastattu 31.10.2023, ja asian käsittely on päätetty kantelijalle 6.11.2023 lähetetyllä vastauksella.

Arviointi

Hallintolakia koskevan hallituksen esityksen (HE 72/2002 vp) mukaan hyvään hallintoon on katsottu kuuluvan, että asiat tulee käsitellä asian laatu ja siihen vaikuttavat olosuhteet huomioon ottaen kohtuullisessa ajassa. Hallintolain 23 §:n perustelujen (edellä mainittu HE, s. 81) mukaan käsittelyn vaatima aika voi vaihdella tapauskohtaisesti huomattavasti. Annettavan käsittelyaika-arvion paikkansapitävyydeltä ei voida vaatia ehdotonta luotettavuutta. Asian monimutkaisuus ja käsittelyn aikana mahdollisesti tapahtuvat olosuhteiden muutokset saattavat hidastaa hakeuksen käsittelyä. Jos arviosta myöhemmin ilmenevien syiden vuoksi joudutaan joustamaan, asianosainen voisi pyytää viranomaiselta uuden arvion päätöksen antamisajankohdasta. Samalla asianosaiselle tulisi ilmoittaa syy käsittelyn viivästymiseen.

Kantelussa tarkoitetun asian noin puolentoista vuoden käsittelyaika tietosuojavaltautetun toimistossa on pitkä huomioon ottaen sen, että asiassa on lopulta vastattu kantelijalle, ettei asia kuulunutkaan tietosuojavaltautetun käsiteltäväksi. Selvityksen perusteella kantelijan asiaan ei liity erityisiä sen pitkää käsittelyaikaa selittäviä seikkoja. Arvioni mukaan asian käsittely on aiheettomasti viivästynyt. On mahdollista, että aiheeton viivästys olisi voinut olla vältettävissä toimivalla seulontajärjestelmällä.

Tietosuojavaltautetun toimistosta on vastattu kantelijan tiedusteluun asian käsittelyn etenemisestä. Arvio siitä, että asia olisi saatu käsiteltyä vuoden 2022 loppuun mennessä, ei kuitenkaan pitänyt paikkaansa. Toimistosta on tämän vuoksi ilmoitettu kantelijalle joulukuussa 2022 arvion ylittymisestä.

Minulla ei käsittelyaika-arvion antamisen osalta ole perusteita todeta tietosuojavaltautetun toimiston menetelleen asiassa lainvastaisesti tai laiminlyöneen velvollisuuksiaan.

Toimenpiteet

Kiinnitän tietosuojavaltautetun toimiston huomiota asian käsittelemiseen ilman aiheetonta viivytystä perustuslaissa ja hallintolaissa edellytetyllä tavalla.

Kantelu ei ole antanut aihetta muihin toimenpiteisiin.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Apulaisoikeuskansleri

Mikko Puumalainen

Esittelijäneuvos

Outi Kostama